

Z Á P I S N I C A

**zo pracovného stretnutia participantov projektu KIS3G na Slovensku,
ktoré sa uskutočnila dňa 12. septembra 2011 v Slovenskej národnej knižnici v Martine**

Prítomní: podľa pripojenej prezenčnej listiny

Zasadnutie otvorila Ing. Ivana Poláková, projektová manažérka KIS3G.

Prítomní boli oboznámení s programom stretnutia:

1. Príhovor generálneho riaditeľa Prof. Dušana Katuščáka
2. Novinky v KIS3G:
 - a) Predstavenie nového tímu - riaditeľom Sekcie IKDC Ing. J. Dzivákom
 - b) Základné informácie, zhodnotenie - Ing. I. Poláková
 - c) Nový OPAC SNK – Bc. Oliver Ardo
 - d) Zasielanie upomienok cez sms – Ing. Martin Stach
 - e) Možnosti rozšírenia funkcionalít online katalógu systému Virtua s použitím technológie AJAX – Ing. Ján Krištof
 - f) Národný projekt Digitálna knižnica – Ing. Jozef Dzivák
3. Rôzne

Ad 1

Profesor Dušan Katuščák, generálny riaditeľ SNK poďakoval prítomným, že si našli čas a spolupracujú so SNK a medzi sebou. Zdôraznil, že tvoríme novú podobu služieb v slovenskom knihovníctve.

Poznamenal, že v poslednom čase došlo k zmenám, ktoré sa museli zrealizovať, aby sa stabilizovala prevádzka KIS3G a systém Virtua.

Informoval, že sa zriadila dňa 1. 2. 2011 nová sekcia - Integrované konzervačné a digitalizačné centrum a Informačno-komunikačné technológie (IKDC a IKT).

Uviedol, že riaditeľom sekcie je Ing. Jozef Dzivák, ktorý je informatik, chemik a súčasne riaditeľ Slov. chemickej knižnice na STU, pracuje v SNK na plný úväzok. Zameriava sa na IKT, projekt KIS3G, ďalšie oblasti, súčasne je odborným garantom na projekte digitalizácie 2011-2015.

Poznamenal, že za projekt KIS3G - SNK prevzala ocenenie - v r. 2005 Ocenenie ITAPA v kategórii nové služby - ide o stabilnú službu veľkého rozsahu na Slovensku.

V súčasnosti *je to jeden z najväčších informačných systémov vo verejnom sektore na Slovensku*, čo predtým nebolo. Nahradil sa čiastkový prístup - každá knižnica mala svoj softvér, svoje problémy, svoje služby - jedným s medzinárodnými štandardami.

Prof. Katuščák skonštatoval, že vďaka zavedeniu medzinárodných štandardov a spoločného systému Virtua v rámci projektu KIS3G, ako aj zásluhou kooperácie knižníc na Slovensku, máme momentálne k dispozícii bibliografickú databázu, obsahujúcu popisy titulov a exemplárov analógových objektov, ktoré sa budú digitalizovať a konverzovať.

Povedal, že aj KIS3G mnohí kritizovali, ktorých sa poradilo ustáliť! Bolo veľa špekulácií, či systém funguje. Skonštatoval, že funguje, ale často s nasadením posledných síl!

KIS3G - poskytuje on-line služby a je finančne krytý. Povedal, že bolo by dobré uskutočniť presnejšiu ekonomickú, finančnú a informačnú analýzu spoločného softvéru. (porovnať s jednotlivými systémami – bol by to dôležitý argument pre zriaďovateľov jednotlivých knižníc, ale aj pre SNK pre získavanie nových partnerov.)

Ďalej uviedol, že štatistiky ukazujú ako tento systém žije. Zdôraznil návštevnosť -

<https://www.kis3g.sk/> - patrí medzi dôležité ukazovatele úspešnosti realizácie projektu.

Monitoring návštevnosti - <https://www.kis3g.sk/> - zabezpečuje firma ELET, s.r.o. už od r. 2005.

Podrobné štatistiky (tzv. mesačné reporty) návštevnosti webovej stránky projektu KIS3G sú zverejnené na: <https://www.kis3g.sk/dokumenty/naj.html>.

Priemerný mesačný počet návštev na www.kis3g.sk v r. 2010 bol 85 000.

Priemerný počet mesačných zobrazených stránok na www.kis3g.sk v r. 2010 bol 1 300 000.

Profesor zdôraznil, že knižnice by mali tieto štatistické informácie využívať:

- písať do regionálnej tlače, ale aj odbornej, do blogov - aby široká verejnosť o nich aj nás vedela, robiť tzv. P.R. – public relation.
- informovať svojich zriaďovateľov

Prof. Katuščák poznamenal, že systém ALEXA, ktorý sleduje jednotlivé webové stránky na celom svete, ktorých je niekoľko miliárd, zverejnil, že www.kis3g.sk je na 800 tis. mieste na svete, čo nie je najhoršie, na to, že sme malá krajina. Google považuje našu stránku za dôležitú a silnú.

Navrhol, zobjektívizovanie z rôznych zdrojov, ako to s www.kis3g.sk je:

- ale neskúmať nielen návštevnosť, ale aj efektívnosť
- zistiť, ktoré linky nežijú,
- bezpečnostné riziká (z hľadiska bezpečnosti sa naša hodnotila, že sú tam diery -s tam určité bezpečnostné riziká – info z 3 rokov)
- pozrieť na náš systém zvonku, hodnotí sa, monitoruje a bolo by dobré, aby sa všetky nedostatky aspekty, z toho vonkajšieho pohľadu sa vyriešili čo najlepšie.

Zdôraznil, že by bolo dobré stránku preložiť aj do angličtiny, lebo podľa štatistík ju navštevuje až 40 tis. návštev (používateľov) mesačne zo zahraničia.

K 31.12.2011 bolo v databáze približne 4 mil. záznamov – https://www.kis3g.sk/o_projekte.html

V súčasnosti je počet nepresný, sú tam články a jednak sú tam duplicity – medzi-inštitučné a medzi rôznymi databázami. Problém duplicití rieši Mgr. J. Majerová, tým že reguluje presuny holdingovým informácií jednému kvalitnému bibliografickému záznamu. Je to dlhodobá vec, to nespôsobila Virtua, ani KIS3G. Prof. Katuščák uviedol, že to tak bolo už v minulosti a stále to pokračuje.

Zdôraznil, že najväčšia duplicita SNK ešte len čaká:

- ŠVK Košice a
- Verejná knižnica J. Bocatia.

Pokiaľ ide o duplicitu – uviedol, že privíta každý rozumný názor.

V prípade nových knižníc, bude preferovať len taký prístup, keď:

- nová knižnica pridáva len holdingy a exempláre ku existujúcim bibliografickým záznamom,
- nebude sa robiť žiadna konverzia,
- knižnica bude dorábať len tie, ktoré sú špecifické.

Navrhol, aby do multidatabázového vyhľadávania boli zahrnuté aj bázy iných knižníc.

Momentálne prebiehajú rokovania s firmou Lanius – ohľadom súborného katalógu knižníc bankobystrického samosprávneho kraja. Rokovania budú aj s knižnicami Východného Slovenska.

Ďalej uviedol, že na základe ročných výpožičiek momentálne je ich približne 1 300 000 za všetkých, robí sa TOP 100 – <http://www.snk.sk/?top-100-vypoziciiek>

Môže slúžiť:

- pre digitalizačný plán, lebo to čo sa používa najviac, treba zdigitalizovať prvé, pokiaľ to samozrejme autorské práva umožnia
- ako nástroj pre akvizíciu (to čo sa používa viacej a sú len 2 exempláre, treba dokúpiť viac, aby dokument mohol obiehať)

Povedal, že k 1. 9. 2011 KIS3G združuje 42 členských knižníc, pričom z tohto počtu 27 je aktívnych knižníc. Priberanie ďalších partnerov – podľa uznesenia vlády z r. 2002 – malo byť 47 partnerov. Pán generálny riaditeľ zdôraznil, že sme na hranici splnenia. Mala by sa začať nová fáza KIS3G plus alebo môže byť to byť iný názov.

Ďalší partner je ŠVK Košice, ide o veľkého partnera, má okolo 800 tis. výpožičiek, tzn. že bude okolo 2 mil. za celý rok za celú Virtuu. (Bude to bezkonkurenčný systém na Slovensku.)

Prof. Katuščák zdôraznil, že treba skvalitniť databázu - spraviť globálne zmeny. Ešte z konverzie ostali v bibl. záznamoch SNK v predmetových poliach - 650 kódy typu RX, PX, RP, FX. Tieto treba nahradiť slovom, alebo slovným spojením. Nie je to jednoduchá vec, ale treba to riešiť, lebo vysvetliť v Európskej knižnici sa to nedá, prečo sa to tam nachádza...

Ďalej povedal, že „obrázok“ (obálka, spolu s obsahom titulu) do Virtue (v bibliografickom zázname – v súbornom aj lokálnom katalógu) sa môže pridávať len so súhlasom nositeľa práv. SNK vybavuje povolenia - oslovila všetkých vydavateľov, či nám dajú súhlas. Ak dajú súhlas, musí sa spraviť licenčná zmluva, lebo vo všeobecnosti to nie je povolené.

Logicky, tí vydavatelia čo dajú súhlas, budeme obrázok zverejňovať spolu s obsahom.

SNK nie je poverená, aby rokovala s vydavateľmi za všetky knižnice. Mal by to zrealizovať SAK a vybaviť to za všetky knižnice.

Prof. Katuščák uviedol, že kľúčovou zmenou bude digitalizácia a praktické problémy. Je potrebné vyriešiť synchronizáciu bibl. záznamov a deskriptívnych metadát v systéme Mediainfo, tzn. všetky bibliografické záznamy (slovacik) sa použijú aj v digitálnej knižnici, nebudú sa robiť nanovo.

Systém Virtua nie je prezentačný systém (na prezentáciu digitálneho obsahu). Obsah sa prezentuje v iných systémoch, ktoré majú inú architektúru a filozofiu.

Prevod bude 1:1, tzn. že všetko z MARCu 21 sa prekonvertuje a využije v systéme Mediainfo cez Dublin Core (DC), cez úplné vyhľadávanie v textoch. Keď sa spraví zmena v digitalizovanom zázname, automaticky sa preniesie do bibl. záznamu. A opačne, bude to riešené na úrovni softvérovej spolupráce. *Do prvej polovice budúceho roku by sa to mala zrealizovať.*

Ďalej informoval o Samoobslužných výpožičkách - RFID čipy. Uviedol, že je jediné pracovisko v SNK v študovni. Kompletne riešenie by mohlo byť na pracovisku KU v Ružomberku. Táto otázka nie je doriešená z hľadiska revízie fondu.

Prof. Katuščák poveril p. Polákovú, aby zrealizovala dotatok k zmluve, v ktorom bude dodatočný bod o tom, že partner sa zväzuje testovať verziu v záujme toho, aby sa odstránili nedostatky. Ak to tak nespraví bude sankciovaný. Povedal, že poslednú verziu, ktorá prešla nikto netestoval okrem zamestnancov SNK, potom sa z knižníc ohlasujú, sťažujú a to tak ďalej nejde.

Ďalej uviedol, že dôležité by mali byť:

- pracovné stretnutia, k rôznym aspektov,
- školenia (stretnutia používateľov) na rôzne témy,
- semináre, kolokviá, priateľské posedenia, aby všetci boli informovaní ako sa to rozvíja v oblasti digitalizácie, mala by to byť nová fáza činnosti a celej spolupráce.

Otvorená je otázka budúcnosti KIS MaSKu (knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice).

Zdôraznil, že pôvodná koncepcia bola taká, že tento systém budú mať tie knižnice, ktoré nemajú internet, malý fond, do 10 tis. knižničných jednotiek. Ale teraz všetci majú internet, otázka čo s tým:

- urobiť z nich riadnych partnerov Virtui?
- čo vlastne vyvíjať KIS MASK za milión euro a mať niečo podobné ako Virtua?

Zdôraznil, že je to dôležité strategické rozhodnutie, momentálne KIS MaSK združuje 350 partnerov, nie je to malé množstvo. Ale majú v podstate tie isté záznamy, čo KIS3G, nebolo by jednoduchšie, aby pridávali len holdingy...?

Na záver zaželel prof. Katuščák všetkým: „Veľa optimizmu, tolerancie a aby sme držali spolu, len tak sa nám môže niečo podariť...!“

Ad 2 a)

Ing. Jozef Dzivák - riaditeľ sekcie IKDC a IKT - predstavil svojich spolupracovníkov:

- Vedúcim oddelenia IKT sa stal pán Bc. Oliver Ardo – má na starosti riadenie IKT – zabezpečovanie chodu KIS3G po manažérskej stránke
- Úlohu projektovej manažérky KIS3G a zároveň správou webovej stránky SNK bola poverená Ing. Ivana Poláková. (zastrešenie projektu, komunikáciu s partnermi, zmluvné záležitosti, zastrešenie helpdesk@snk.sk)
- Informatik, vývojár, integrátor (systémový administrátor): Ing. Miroslav Čapkovič, PhD. – mal by sa primárne venovať novinkách v KIS3G, implementácií nových funkcií, prepojenie Virtui s digitálnou knižnicou.
- Aplikačný administrátor KIS3G: Ing. Viliam Polonec
- Systémový administrátor KIS3G: Ing. Martin Stach – na starosti rutinnú systémovú prevádzku
- Systémový administrátor KIS MaSK, aplikačný administrátor KIS3G: Ing. Emil Rišian
- Sieťové nastavenie, súvisiace s KIS3G – Mgr. Dušan Calík
- Grafický dizajn a webdizajn: má na starosti Michelle Kožuchová-Bajema

Externí spolupracovníci:

- Mgr. Emília Lačná - aplikačný administrátor KIS3G (Zemplínska knižnica G. Zvonického, Michalovce) - robí na polovičný úväzok – aplikačná podpora pre Východné Slovensko)
- Ing. Ján Krištof - systémový administrátor KIS3G (ŠVK Košice) – jeho úlohou by mal byť ľahký prechod ŠVK do Virtui, počíta sa s ním do budúcnosti ako so systémových administrátorov. Robí momentálne na polovičný úväzok.

Všetky telefóny a meilové kontakty na uvedených pracovníkov sa nachádzajú na stránke <http://www.snk.sk/?IKDC>.

Ad 2b)

Ing. Poláková skonštatovala, že 1. februára bola vytvorená meilová adresa s názvom helpdesk@snk.sk, na ktorú pracovníci SNK pri tzv. technickom probléme (s počítačom, internetom, prístupom, KIS3G ...) posielajú svoje požiadavky. Táto istá meilová adresa platí aj pre partnerské knižnice, ktoré sú združené v KIS3G. <https://www.kis3g.sk/kontakty.html>

Uviedla, že ak je problém, požiadavku treba písať na helpdesk@snk.sk, a všetci sa budú snažiť problém vyriešiť v čo najkratšom čase. (Nie sú problémy, sú len riešenia!)

Uviedla, že problémov je vždy dosť, ale po takej výraznej org. zmene je ich mimoriadne veľa. Zaspomínala:

V decembri r. 2003 obstarala SNK KIS Virtua verziu 43.1, a to od americkej firmy VTLS, Inc., pre knižnice na Slovensku v súlade s uznesením vlády SR č. 801/2002 približne za 7 mil. Sk. Koncom decembra 2004 bola v SNK ukončená prevádzka KIS ALEPH a od 1. 1. 2005 začala SNK využívať KIS Virtua v plnom rozsahu.

V r. 2004 bolo navrhnutých 17 pracovných skupín, z ktorých zlúčením ostalo 10.

- aplikačný softvér, systémové parametre, konverzia dáta...
- OPAC a Web Gateway

- *Katalogizácia, FRBR, MARC21, AACR2, Authority, Súborný katalóg (3)*
- *Seriály*
- *Akvizícia*
- *Výpožičky a MVS (5)*
- *Digitálna knižnica, archívy a múzeá*
- *Technická podpora, inštalácia hardvéru a softvéru, bezpečnosť*
- *Public relation*
- *Evidencia publikačnej činnosti*

Ich úlohou bolo operatívne riešiť vzniknuté problémy v systéme Virtua. Bohužiaľ väčšina pracovných skupín sa vôbec nikdy nezišla. Aktívnymi po 7. rokoch (toto magické číslo možno, niečo naznačuje) - ostali len:

- prac. skupina č. 5 – Výpožičky a MVS pod vedením pani riaditeľky PhDr. Dariny Janovskej
- prac. skupina č. 3 – Katalogizácia pod vedením pani riaditeľky Mgr. Jarmily Majerovej.

Prac. skupina Výpožičky a MVS sa zišla 26. augusta 2011 tesne po uprade KIS Virtua (verzia 48.1.9 - 2010_3), ku ktorému došlo v najteplejších dňoch, ktoré boli na Slovensku - od 19. - 22. 8. 2011.

Je zrejme, že to nemohol nik predpokladať, ale tieto letné dni možno spôsobili, že väčšina knižnic jednotlivé funkcionality nevyskúšali a teraz hlásia s oneskorením nedostatky.

Pritom zo zmluvy o spolupráci pri používaní a prevádzke knižnično-informačného systému Virtua a spolupráci na projekte KIS3G vyplývajú aj záväzky účastníka projektu.- z bodu III. (plne rešpektovať pokyny Manažmentu projektu VIRTUA, zúčastňovať sa na činnosti vybraných pracovných skupín vytvorených na vyriešenie konkrétnej úlohy alebo projektu).

Pri ďalšom uprade KIS Virtua, ktorý sa plánuje už koncom tohto roku - cez vianočné sviatky a Nový rok – uviedla, že termín sa určí – prosí otestovať do daného termínu všetko.

K dramatickým zmenám by už nemalo dôjsť.

Bude zaslaný jednotlivým knižniciam dotazník, kde sa budú musieť vyjadriť k testovaniu. Ak nenahlásia chyby, bude sa to chápať tak, že nie sú žiadne problémy.

Ďalej uviedla, že Základná zmluva o spolupráci na projekte KIS3G má rámcový charakter a tvorí východisko pre začiatok oficiálnej spolupráce. Finančné otázky účasti na spolupráci sú riešené dodatkami k základnej zmluve.

Poplatok za používanie jedného klienta je odvodený z celkových nákladov na prevádzku KIS Virtua a z celkového počtu licencovaných klientov (je ich 512).

Bolo nevyhnutné, aby Slovenská národná knižnica pristúpila k zvýšeniu celkovej výšky poplatku za údržbu o 20 % – podľa servisnej zmluvy o prevádzke softvéru od VTLS Virginia USA.

To znamená, že Servisná zmluva o prevádzke softvéru na r. 2011 predstavuje čiastku 139 135 USD.

Výška fakturovanej platby účastníka projektu je nasledovná: Ročná platba SNK za servis softvéru 139 135 USD : 512 celkových klientov = 271,75 USD / na 1 klienta.) po prepočte príslušným kurzom vychádza to približne na 190 €.

(*poplatok na 1 klienta v 2. štvrtroku 2011 - na celý rok 189,56 €. (271,75 USD : 1,4336 (kurz) = 189,56)*)

Dodatky sa zasielali knižniciam, ktoré sú v riadiacej pôsobnosti MK SR : UK, ŠVK B. Bystrica a Prešov, Knižnica Slov. národného múzea v Blave, Slov. knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči, Bibiana v Blave, ÚLUV Blava z nasledujúceho dôvodu:

- V prípade pridelenia prostriedkov MK SR na prevádzku KIS3G formou rozpočtového opatrenia v príslušnom rozpočtovom roku, nebude SNK fakturovať náklady organizáciám, ktoré sú v riadiacej pôsobnosti MK SR.

- V prípade, že SNK na príslušný rozpočtový rok prostriedky pridelené nebudú, bude partner hradíť náklady.

Návrhy základných zmlúv sú zverejnené na <https://www.kis3g.sk/dokumenty/zmluva/index.html>.
Ing. Poláková skonštatovala, že školenia prebiehajú podľa harmonogramu, ktorý je vystavený na :
<https://www.kis3g.sk/harmonogram>. (Výpožičky, katalogizácia, seriály)

Uviedla, že dňa 1.2.2011 vzniklo odd. pre knižničný systém SR s 5 pracovníčkami, pod vedením PhDr. Anny Kucianovej, PhDr. Je metodickým, poradenským a koordinačným, vzdelávacím prac. knižničného systému na Slovensku. Má analyzovať potreby a navrhovať priority v metodickej činnosti a zabezpečovať realizáciu metodických podujatí. Tieto úlohy sa pokúšajú plniť – zorganizovali: DRB, BBD, DVK a poradu pre metodikov v regionálnych knižniciach vo Zvolene, ostatné budú pokračovať nasledujúce mesiace.

Na 29.11.2011 na pôde SNK plánujú poradu riaditeľov a metodikov za celé Slovensko – téma bezpečnosť internetu.

Uviedla, že sa bude snažiť o väčšiu spoluprácu s týmto odd., aby jednotlivé požiadavky boli zakomponované do programov podujatí.

Upozornila na skutočnosť, že jednotlivé príspevky v časopise Knižnica sú ako plné texty prelinkované do bibliograf. záznamov v súbornej databáze článkov v KIS3G.

<http://www.snk.sk/?archiv>

Ad 2c)

Nový OPAC SNK – Bc. Oliver Ardo uviedol, že súčasťou upgrade systému Virtua bol kompletný redizajn stránky KIS3G a redizajn OPACU SNK.

Redizajn pripravila pani Michelle Kožuchová-Bajema a tiež sa podieľala na realizácii jednotlivých web-opacov tzv. skinov.

Informoval, že hneď po upgrade a spustení do produkčnej prevádzky sa spustil web-opac SNK.

Podstatné zmeny web-opacu SNK:

1. na úvodnej stránke – jednoduché rýchle vyhľadávanie (je to upravené vyhľadávanie typu kľúčových slov, tzn. že čo vyhľadáte cez kategóriu všade)
2. prezerat' cez indexy – už sa nenachádza na hlavnej stránke OPACU, ale je len formou odkazu (len pre používanie v prípade potreby)
3. hľadanie cez kľúčové slová – ostalo nezmenené – je tam zoznam kategórií (ak bude záujem, nie je problém ďalšie doplniť, ponuka - to isté čo je v klientovi)

Snaha je, aby všetky web-opac(i) boli zjednotené.

Uviedol, že každá knižnica bude mať OPAC, kde bude mať svoj názov, svoje logo, ale aj základné funkcie, prvky budú rovnaké. Orientácia bude lepšia rýchlejšia, prehľadnejšia.

Informoval, že sa uskutočnil aj upgrade tzv. všeobecných skinov, ktoré vyhľadávajú nad všetkými záznamami Clas 01.

Ďalej poznamenal, že došlo k zmene v skinoch: Vo všetkých dokumentov – knihy, seriály pri každom platí tá istá koncepcia, vždy na úvode je typ vyhľadávanie „na každé slovo“ nie je potrebné definovať – stačí zadať slovo a dať hľadať.

V produkčnom režime pracuje už aj nový web-opac ŠVK Prešov.

Do konca septembra budú rozposlané nové skiny všetkým knižniciam. Potom bude už na knižniciach posielat' pripomienky.

Uviedol, že pri prechode na novú verziu spolu s KU sa podarilo sprevádzkovať samovýpožičné pulty – tzv. 3M selfcheck pulty - je to pripravené, v demoprostredí to funguje, tzn. že je tu modelové riešenie, ak sa knižnica rozhodne používať, je to len otázka požiadavky.

Ad 2d)

Ing. Martin Stach povedal, že základnú vec, ktorú by chcel knihovníkov uľahčiť je *zautomatizovanie reportov*:

1. Jedna časť sa týka: Infostation (upomienky, dostupnosť) – funguje v našom prostredí - bez zásahu človeka, všetko má na starosti systém. Je to plne *automatické*. Tzn., že je podstatné, aby človek nemusel preklikávať, lebo môžu nastať chyby, následne starosti a problémy.

2. Druhá vec je rozbehnutá – query-reportér. Je potrebné spraviť definíciu reportov, ktoré jednotlivé knižnice vytvárajú. Ide o rutinné záležitosti, opakované v rôznych časových intervaloch (deň, týždeň, mesiac, rok) – zdefinovať ich, aby boli automatické preddefinované, aby sa spúšťali automaticky na strane servera bez manuálnej intervencie.

Uviedol, že už je *pracovná verzia*, kde tento report bude chodiť, je treba zdefinovať mail alebo bude dostupný na ftp a z tadiaľ sa stiahne. Formátovanie - je otázka dohody.

Ing. Stach ďalej informovať o sms – notifikácii. Uviedol, že už je v prevádzke 2 mesiace v SNK. Predpokladá, že v súčasnosti už každý má mobil a bude to pre ľudí veľmi zaujímavé.

Technické riešenie je pripravené tak, že je ho možné ponúknuť akékoľvek knižnici s tým, že ona zdefinujete:

- aký typ upomienky chce – 1.,2., 3., riaditeľská...
- zdefinujete text čo sa bude posilať

Ing. Stach pripomenul – mail helpdesk@snk.sk – v prostredí SNK sa nasadila aplikácia OTRS. Jej cieľom je: zbiehanie týchto reportov, zaznamenávanie ich, na definovanú skupinu riešiteľov poslať notifikáciu.

Je potrebné spraviť *centrálny bod kontaktu*, kde knižnice budú posilať svoje požiadavky, problémy, nahlasovať nedostatky a budú notifikovaní ľudia, ktorí budú ich riešiť. Nestane sa, že sa pošle mail, nich si ho nevšimne, problém sa nerieši, vy urgujete, nič sa nedeje a to neprináša nič dobré.

Systém *zabezpečuje históriu*, notifikáciu ľudí, nie sú to jednotlivci, sú to tímy, je tu časová os, sú to riešenia, je jasné, že nikto nemôže zaprieť, ja som o tom nevedel.

Bude *vytvorené konto* pre jednotlivé knižnice, budú mať túto históriu riešenia problému si skontrolovať.

Malo by to fungovať: Zadáam problém, chcem, aby bol vyriešený, chcem vedieť, ako sa rieši.

Ing. Dzivák skonštatoval, že problém zasielania upomienok cez sms je ekonomickým problémom, ako ich účtovať.

Uviedol, že zasielanie upomienok stojí SNK 15 tis. euro ročne. Tieto náklady nemôže znášať SNK. Problémom je ako účtovať tieto sms - pre jednotlivých participantov.

Povedal, že SNK:

- vie zabezpečiť to, aby sme vedeli koľko upomienok, ktorá partnerská inštitúcia odoslala v rámci Virtu,
- nevie zabezpečiť to, aby knižnica to vedela platiť formou refundácie, lebo SNK je štátna rozpočtová organizácia a príjem z takýchto refundácií, nie je príjem.

Ing. Dzivák zdôraznil, že táto služba je možná, ale mali by sme nájsť riešenie. Knižnica by platila za službu zasielanie sms. SNK vytvorí v rámci systému nijaký systém pravidiel, ktoré partnerskou knižnicou platené číslo bude rozosielať sms čitateľom. Ako to knižnica vyrovná finančne, to je záležitosť knižnice.

Spôsob účtovanie sms správ sa bude prechádzať individuálne, najlepšie napísať na:

helpdesk@snk.sk

Ďalej informoval, že sms-notifikácia :

- nemusí byť len upomienka, ale aj
- informácia o tom, že knižka prišla, alebo
- oznam pre interných zamestnancov, o tom, že je report je pripravený, je možné stiahnuť.

Notifikácií je veľa, všetko je na individuálnom rokovaní s každou jednou knižnicou.

Ad 2 e)

Ing. Ján Krištof informoval, ako za pomoci AJAXu implementoval v ŠVK v Košiciach služby, ktoré neposkytuje KIS Virtua a v rámci prechodu sa ich snažil implementovať vo Virtui.

Nasledujúce služby:

- Zabudli ste heslo – je dobudované v menu – je to na „demosajte“, nie je to na prevádzkovom serveri
- Obaly aj obsahy
 - ide o zdigitalizovaný obsah napr. vydavateľstva GRADA
 - Obaly sa prelinkávajú pomocou ISBN
 - On-line história vyhľadávania
- Vypožičaná knižka, koľko je požičaná (dá sa to doplniť do každej položky, aby čitatelia videli – či sú tu exempláre, alebo stručný prehľad vyhladaných dokumentov)

Ad 2 f)

Riaditeľ sekcie Ing. J. Dzivák informoval prítomných o projektoch, ktoré plánuje SNK realizovať a sú úzko naviazané na KIS3G.

SNK bola preverená vypracovať projekt – Digitálna knižnica a digitálny archív. Ide o národný projektom digitalizácie a konzervácia písomného kultúrneho dedičstva.

Žiadateľom je SNK v MT.

Partner: Slovenský archív v Bratislave,

Projekt sa má odovzdať do: *16.11.2011*, pričom časť realizácie by mal byť do konca roka 2011, zač. 2012. úplný koniec do r. 2015, tzn. že až v r. 2015 bude možné užívateľom „zvonka“ zdigitalizované dokumenty. (to má na starosti Národné osvetové centrum)

Celková čiastka skoro *50 mil euro*.

Hl. ciele projektu:

- digitalizácia 1 400 tis. kníh, novín, čas., zborníkov, tie čo sa nachádzajú v SNK
- 1 400 tis. archívnych dokumentov zo Slov. archívu

Spolu : 2 800 tis. digitálnych objektov, z toho 30 % sprístupniť pre používateľov na Slovensku a EÚ.

Ďalším cieľom je vybudovať:

- pracovisko pre masovú sterilizáciu papierových dokumentov, súčasťou by mala byť sterilizácia s možnosťou sušenia (pri zamoknutí, nehodách, ktoré sa môžu vyskytnúť vo fondoch).
- pracovisko pre masovú deacidifikáciu papierových dokumentov (zmenou vlády sa rozhodlo, že by malo ostať na Slovensku)
- pracovisko pre kontrolu kvality – sterilizácie a deacidifikácie (laboratórium, ktoré bude schopné mikrochemickú kontrolu vykonávať)
- rekonštrukcia priestorov, kde bude uložený konzervačný fond SNK
- vytvorenie nových priestorov, kde by mohli byť prírastky

Malo by sa spracovať 2500 mil. strán textu, to je približne 10 km fondu SNK, treba vyhotovovať vždy 2 kópie.

Digitalizačné pracovisko by malo mať:

- 16 digitalizačných robotov,
- 12 manuálnych skenerov, ktoré sú určené pre staré knihy, listinné dokumenty, ktoré nie je možné digitalizovať robotom

Vznikne okolo 110 prac. miest, 88 ľudí aj po skončení projektu, by sa malo pokračovať v digitalizácií, potom sa tempo sa zníži na 1/3.

Podrobnosti nájdete v prezentácii - Prof. Katuščáka

Ing. Dživák ďalej uviedol, že SNK je partnerom Memoria Slovaca – Národné centrum excelentnosti výskumu, ochrany a sprístupňovania kultúrneho a vedeckého dedičstva v SNK. Projekt podala ŽU a je realizovaný od r. 2010, ukončený by mal byť v r. auguste 2013.

Podrobnosti pozri: <http://www.snk.sk/?PSL>

Rozpočet sa pohybuje cez 4 mil. euro.

Tento projekt nie je duplicitný k národnému projektu digitalizácie, dopĺňa ho, má ambíciu byť vedecko-výskumné pracovisko, kde jeho vedecké výstupy sa budú používať v rámci veľkého projektu digitalizácie.

Cieľ:

- vybudovať národné centrum excelentnosti
- špecifické : vybudovať IKT, vybudovanie infraštruktúry, dosiahnutie výskumných výsledkov v tejto oblasti

Výstupy projektu:

- Identifikácia najlepších technológií, vybrať najlepšie metódy, integrácia masovej digitalizácie, optimalizácia a sprístupňovanie digitálneho obsahu a vytvorenie experimentálnej bázy

Ing. Dživák odprezentoval softvérové riešenie, ktoré umožňuje interaktívnu prácu s digitalizovanými dokumentmi (knihy, noviny), ide o prezeranie titulov, listovanie v knihách pri vysokom rozlíšení.

Predstava(vízia) SNK je: všetky zdigitalizované dokumenty by boli prelinkované s Virtuou.

- Pri tých knihách, ktoré sa dajú kopírovať © (autorský zákon), to nie je problém,
- pri dielach, kde to tak nie je, bude to možné len v priestoroch knižnice.

Ing. Dživák uviedol:

- Softvér, nie len prezerá, ale ide aj o plno-textové vyhľadávanie, výsledky vyhľadávania sa farebne zvýraznia. Formy vyhľadávania – klasické, alebo rôzne kombinácie
- Dôležité je nielen dielo čítať, ale aj uloženie textu, obrazu (kópia textu, stiahnuť v pdf, poslať meilom)
- Obsah je možné preložiť pomocou translátora, ktorý je už aplikovaný, ide o surový preklad, ale bude sa zdokonaľovať
- Ak sa páči užívateľovi niektorá z kníh, knihu je možné uložiť medzi obľúbené, vytvoriť vlastné virtuálne zbierky.
- Zdieľanie tzv. poznámok – ak užívateľ našiel niečo dôležité, čo chce si uložiť, môže si vytvoriť poznámku a má ich uložené, dokonca má náhľad a môže sa kedykoľvek vrátiť k tomu. Môže si vytvoriť zoznam meilových adries, kde môže tieto poznámky zdieľať s ostatnými priateľmi
- Softvér podporuje integráciu do všetkých štandardizovaných služieb, tzn. disponuje protokolmi OSI, TCP/IP pre zdieľanie v rámci digitálnych sietí, v rámci vyhľadávania plných textov pri použití meta-vyhľadávačov.
- Softvér je vhodný aj pre diela, ktoré sa „zrodili“ ako digitálne (e-book – elektronické knihy). Treba od vydavateľa získať originál, to je najlepšie, lebo sa môže zamedziť tomu, že vystavené dielo už je opravené.

3. Rôzne

A) PhDr. Blanka Snopková, námestníčka riaditeľky zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, podakovala J. Krištofovi za novú, rozšírenú funkciu – náhľady obálok a obsahov. Uviedla, že čitateľov to najviac zaujíma.

Zaujímala ju otázka elektronických kníh, či si ich čitateľ môže „stiahnuť“ na čítačku a akou formou sa budú tieto výpožičky evidovať, ako budú spoplatnené.

Na otázky odpovedal p. riaditeľ Ing. J. Dzivák – uviedol, že táto možnosť je, na úrovni užívateľa je to možné definovať, je otázka, či skopíruje všetko, alebo časť strán. Výpožičky elektronických kníh je otázkou, na ktorú nevie odpovedaťNevie, či čítačky budú pracovať lokálne, alebo všetko sa bude „sťahovať“ z webu. Možné, že to bude z iného projektu – sprístupnenie by malo mať na starosti Národné osvetové centrum.

B) Mgr. Marta Skalková, riaditeľka Knížnice P.O.Hviezdoslava, Prešov – prejavila záujem o novú službu, ktorú prezentoval Ing. Ján Krištof. Pán riaditeľ uviedol, že stačí napísať na helpdesk@snk.sk, upraviť do nového skinu a do mesiaca mi to mohlo byť aktuálne.

C) PhDr. Ľudmila Rohoňová – SNK – položila otázku - čo ďalej s článkami?

Ing. J. Dzivák uviedol, že články sa budú digitalizovať. Otázkou ostáva článková bibliografia. To je problém. Pri obmedzenej počte ľudí, nie je možné článkovú bibliografiu v rámci projektu realizovať. Uviedol, že softvér, ktorý prezentoval, bol určený pre firmy, ktorý poskytujú aj tlačový servis, čiže sprístupňujú aj články. Treba sa dohodnúť s dodávateľom softvéru, aby vypracoval vyhľadávanie aj v názvoch článkov. Kombináciou vyhľadávania v názve a v plných textoch, možno, že by sa dosiahol výsledok.

Záver

1. Nový upgrade KIS Virtua, sa plánuje na koniec roku 2011 (cez vianočné sviatky) termín sa upresní.
2. Bude zaslaný jednotlivým knižniciam dotazník, kde sa knižnice budú musieť vyjadriť k testovaniu. Ak nenahlásia chyby, bude sa to chápať tak, že nie sú žiadne problémy. Tento fakt bude zakomponovaný ako dodatok k Základnej zmluve o spolupráci
3. Nové skinu budú knižniciam zaslané do 30. 9. 2011. Je potrebné, aby knižnice ich pripomienkovali.
4. Všetky požiadavky, problémy je potrebné zasielať na : helpdesk@snk.sk (napr. záujem o nové, prezentované služby)

V Martine 12. 9. 2011

Zapísala: Ing. Ivana Poláková

Prílohy:

- prezenčná listina
- prezentácia prof. Katuščáka a Ing. Dziváka - Digitálna knižnica a digitálny archív